

Til lovforslag nr. L 4. Skriftlig fremsættelse (2. oktober 2002)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Godtgørelse til efterladte ved dødsfald).

(Lovforslag nr. L 4).

Formålet med lovforslaget er at indsætte en regel i erstatningsansvarsloven om godtgørelse til efterladte ved dødsfald, der er forvoldt forsætligt eller groft uagtsomt. Hermed skabes der mulighed for i særlige tilfælde at tilkende de efterladte en godtgørelse for lidelse eller krænkelser som følge af en nærtstående død. En sådan mulighed eksisterer ikke i dag.

Lovforslaget indebærer endvidere, at den særlige regel i erstatningsansvarsloven om, hvornår krav på godtgørelse for personskade mv. falder i arv, ophæves.

Lovforslaget bygger på betænkning nr. 1412/2002 om godtgørelse til efterladte ved dødsfald, der er afgivet af en arbejdsgruppe under Justitsministeriet.

Efter de gældende regler i erstatningsansvarsloven kan de efterladte alene kræve erstatning for økonomisk skade som følge af et dødsfald, dvs. erstatning for tab af forsørger og for rimelige begravelsesudgifter samt et særligt overgangsbælt til den efterlevende ægtefælle eller samlever. Erstatningsansvarsloven indeholder derimod ikke regler om godtgørelse for ikke-økonomisk skade som tort, psykisk smerte og lidelse hos de efterladte.

Med den foreslåede regel om godtgørelse til efterladte ved dødsfald bliver der som noget nyt mulighed for at tilkende nære pårørende en godtgørelse for lidelse eller krænkelser ved dødsfald, der er forvoldt under sådanne kvalificerende omstændigheder, at der må antages at være tale om

en særlig følelsesmæssig belastning for eller krænkelser af de efterladte.

Den foreslåede regel omfatter i første række ægtefælle og samlever samt forholdet mellem forældre og deres hjemmeboende og/eller mindreårige børn. Er der tale om voksne børn, der er flyttet hjemmefra, vil der derimod i almindelighed ikke være grundlag for at tilkende en godtgørelse i anledning af barnets eller en af forældrenes død, medmindre de pågældende må antages at have bevaret en hel særlig tilknytning, eller barnet f.eks. først er flyttet hjemmefra umiddelbart før dødsfaldet.

Efter omstændighederne vil også andre end ægtefælle, samlever, børn eller forældre kunne være omfattet af reglen. Dette forudsætter dog, at der har været et sådant særligt forhold mellem den pågældende og afdøde, at der må antages at være tale om en tilsvarende særlig følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet. Det kan f.eks. være en søster eller bror, der som voksen i mange år har haft fælles bolig og husholdning med den afdøde.

Der vil i anledning af det samme dødsfald kunne tilkendes en godtgørelse til flere efterladte, der hver især opfylder betingelserne herfor, f.eks. både til den afdødes ægtefælle og til den afdødes mindreårige børn.

Den foreslåede godtgørelsesregel vil som nævnt ovenfor omfatte dødsfald, der er forvoldt forsætligt eller groft uagtsomt, idet der i disse tilfælde normalt vil være tale om en ekstraordinær belastning for de efterladte. Den foreslåede regel tænkes navnlig anvendt i tilfælde af forsætligt drab, hvor der således normalt bør tilkendes en godtgørelse til de efterladte. Ved dødsfald, der er forvoldt groft uagtsomt, vil tilkendelse af en godtgørelse til de efterladte som udgangspunkt forudsætte, at der – ud over den grove uagtsomhed – foreligger omstændigheder, der typisk vil